

SAYI : 2019/4551-S.6707
BAŞVURU NO : 2019/194
KARAR TARİHİ : 20/06/2019

RET KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın, aynı anda örgün iki ön lisans programına kayıt yapamamasına itirazı hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 06/01/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Kurumumuza 06/01/2019 tarihinde e-başvuru yoluyla yapılan başvuruda; 18/05/2018 tarihli ve 30425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Af Kanunu’na istinaden 19/09/2018 tarihinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak Meslek Yüksek Okulu (MYO), ...,... (İkinci Öğretim-İ.Ö.) Programına ve 09/10/2018 tarihinde ise Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, ... Bölümü, ... (Birinci Öğretim) Programına kayıt yaptırdığımı, 17/12/2018 tarihinde Hacettepe Üniversitesinden aldığı telefonda, bahsi geçen her iki üniversitede kaydı olduğundan öğrenciliğinin devamı için bölümlerden birinin kaydını sildirmesi gerektiği bilgisinin verildiğini, fakat tüm işlemlerini ilgili yerlerden bilgi alarak yaptığını ve aldığı bilgiden sonra harcını yatırdığını, aynı zamanda Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi’nin ikinci öğretim olduğunu ve bu üniversitedeki kaydını dondurduğunu belirttiği halde iki ön lisansa aynı anda kayıt yapamayacağının ifade edildiğini açıklamakta ve örgün öğretim olarak lisans-ön lisansa aynı anda kayıt yapılabilirken bu durumun Anayasamızın eşitlik ilkesine aykırı olduğunu iddia ederek iki üniversitedeki kazanılmış öğrencilik hakkından vazgeçmek istemediğini ve kamu yararı gözetilerek Anayasa’daki eşitlik ilkesine aykırı olmayacak şekilde konunun yeniden düzenlenmesini ve yardım edilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2) Kurumumuzun 04/02/2019 tarihli ve ... sayılı yazısıyla Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ile Hacettepe Üniversitesi ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinden bilgi-belge talebinde bulunulmuştur.

2.1) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim-Öğretim Dairesi Başkanlığının 05/03/2019 tarihli ve ... sayılı cevabi yazısında; “Kurulumuza yapılan başvurular üzerine Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantılarında ‘ÖSYS Kılavuzunda yer alan programlarda aynı seviyede iki örgün programa kayıt yaptırılmayacağı’ ‘örgün programlar ile açıköğretim programlarına kayıt yaptırılabilceği’ ‘örgün eğitimle uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilceği’ karar altına alınmış olup, kamu kurum ve kuruluşları ile kişilere verilen cevabi yazılarda söz konusu kararlar ayrı ayrı bildirildiğinden, söz konusu kararların bir bütün halinde düzenlenmesi 10.02.2016 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu toplantısında incelenmiş ve ÖSYS Kılavuzlarında yer alan yükseköğretim programlarında aynı anda aynı düzeyde örgün iki yükseköğretim programına kayıt yaptırılmayacağı ancak örgün eğitimle beraber açıköğretim ile uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilceğine karar verilmiş olup, söz konusu karar ilgi (a) yazımızla üniversitelere duyurulmuştur.

18/05/2018 tarih 30425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun’un 15 nci maddesi ile 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Madde 78 eklenmiş ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme konusundaki 31/05/2018 tarihli Yükseköğretim Genel Kurul toplantısında incelenmiş ve söz konusu Kanun’un ilgili maddelerinin uygulanmasına ilişkin olarak üniversitelerince tespit edilen terör suçundan hüküm giyenler ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisaki yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişki kesilenler hariç,

1. Yükseköğretim kurumlarından 18 Mayıs 2018 tarihinden önce ilişki kesilen öğrencilerin ilişkilerinin kesildiği yükseköğretim kurumuna bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde başvuruda bulunmaları hâlinde, bu Kanunun 44 üncü maddesinde yer alan esaslara göre, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilmesine,

2. Halen örgün ön lisans veya lisans programına kayıtlı öğrencilerin Yükseköğretim Kurulu’nun aynı anda aynı seviyede başka bir örgün programda eğitime devam edemeyeceğine ilişkin kararı çerçevesinde kayıtlı oldukları programla aynı düzeydeki örgün bir programa başvuran bu durumdaki öğrencilerin halen devam ettikleri örgün yükseköğretim programından kayıtlarını sildirmeleri kaydıyla daha önce kayıtlı olduğu veya kayıt hakkı kazandığı programa kayıt yaptırabilmesine karar verilmiştir.”

2.2. Hacettepe Üniversitesi Hukuk Müşavirliğinin 21/02/2019 tarihli ve ... sayılı yazısı ve eklerinde; “Üniversitemiz Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Bölümü’ne 18/05/2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 7143 sayılı Kanun’un 15. maddesiyle 2547 sayılı Kanun’a eklenen Geçici 78. maddeden faydalanarak kaydını yaptıran’in (T.C. No: ...), YÖKSİS veri tabanında yapılan kontroller sırasında aynı kanundan faydalanarak, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Zonguldak Meslek Yüksekokulu ... Bölümü’ne de kayıt yaptırdığı anlaşılmıştır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 12/02/2016 tarih ve ... sayılı yazısında "...yükseköğretim programlarında aynı anda aynı düzeyde örgün iki yükseköğretim programına kayıt yaptırılmayacağı ancak örgün eğitimle beraber açıköğretim ile uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilmesine karar verilmiştir." denildiğinden, ilgili öğrenciyle telefonla iletişime geçilerek iki üniversiteden birinden kaydını sildirmesi gerektiği bildirilmiştir."

2.3. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 15/02/2019 tarihli ve ... sayılı yazısında; "Yüksekokulumuz, ... (İ.Ö.) Programını 2012 ÖSYS sonucu ile kazanan ancak kazandığı dönemde kayıt yaptırmayan, 15/09/2019 tarihli dilekçesi ile "2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa geçici maddeler ekleyen ve 18/05/2018 tarih ve 30425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7143 Sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile düzenlenen Geçici 78 nci Maddesi kapsamında Yüksekokulumuza kaydının yapılması için başvurmuş, Üniversitemiz Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından alınan 12/06/2018 tarih ve ... sayılı yazı ile Yüksekokulumuza bildirilen 7143 Sayılı Kanunun Uygulama İlkelerinin 1. maddesi gereğince, 19/09/2018 tarih ve ... sayılı Yüksekokul Yönetim Kurulu Kararı'nın 9. maddesinin a bendi ile anılan öğrencinin kaydı açılmıştır.

... .., 05/02/2019 tarihli dilekçesi ile Yüksekokulumuz ... (İ.Ö.) Programında bulunan kaydının mevzuat gereği silinmesini talep etmiş öğrencinin kaydı kendi isteğiyle 05/02/2019 tarih ve ... Yüksekokul Yönetim Kurulu Kararının 1. maddesi gereğince silinmiştir.

Üniversitemiz Öğrenci İşleri Daire Başkanlığından alınan 12/06/2018 tarih ve ... sayılı yazı ile Yüksekokulumuza bildirilen Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığının 08/06/2018 tarih ve E... sayılı yazısı ile gönderilen 7143 sayılı Kanunun Uygulama İlkeleri'nin 25. maddesi gereği "Söz Konusu kanunun yayımı tarih önce birden fazla yükseköğretim kurumuna dönme hakkı kazananların ise bunlardan bir tanesine kayıt hakkının olduğuna" ve 10/02/2016 tarihli Yükseköğretim Yürütme toplantısında alınan "ÖSYS Kılavuzlarında yer alan yükseköğretim programlarında aynı düzeyde örgün iki yükseköğretim programına kayıt yaptırılmayacağı ancak örgün eğitimle beraber açıköğretim ile uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilmesine" karar verilmiş olup bu kararlar doğrultusunda aynı anda aynı düzeyde iki programa kayıtlı olmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir."

Şeklinde cevaplar verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

3.1) "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42 nci maddesinde; "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamının kanunla tespit edilir ve düzenlenir."

3.2) 65 inci maddesinde; “Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.”

4) 29/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu’nun “Kurumun görevi” başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”

5) 06/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun;

5.1) “Yükseköğretim Kurulunun görevleri” başlıklı 7 nci maddesinde; “a) Yükseköğretim kurumlarının bu Kanunda belirlenen amaç, hedef ve ilkeler doğrultusunda kurulması, geliştirilmesi, eğitim - öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yükseköğretim alanlarının ihtiyaç duyduğu öğretim elemanlarının yurt içinde ve yurt dışında yetiştirilmesi için kısa ve uzun vadeli planlar hazırlamak, üniversitelere tahsis edilen kaynakların, bu plan ve programlar çerçevesinde etkili bir biçimde kullanılmasını gözetim ve denetim altında bulundurmak, b) Yükseköğretim kurumları arasında bu Kanunda belirlenen amaç, ilke ve hedefler doğrultusunda birleştirici, bütünleştirici, sürekli, ahenkli ve geliştirici işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, ... h) Üniversitelerin her eğitim - öğretim programına kabul edeceği öğrenci sayısı önerilerini inceleyerek kapasitelerini tespit etmek; insan gücü planlaması, kurumların kapasiteleri ve öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ortaöğretimdeki yönlendirme esaslarını da dikkate alarak öğrencilerin seçilmesi ve kabul edilmesi ile ilgili esasları tespit etmek, ı) Yükseköğretim kurumlarında ve bu kurumlara girişte imkân ve fırsat eşitliği sağlayacak önlemleri almak, ...”;

5.2) “Yükseköğretime giriş ve yerleştirme” başlıklı 45 inci maddesinin (a) bendinde; “Yükseköğretim kurumlarına giriş ve yerleştirme işlemleri imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak tedbirleri almak kaydıyla, Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen usul ve esaslara göre yapılır.”

5.3) 11/5/2018 tarihli ve 7143 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle Yükseköğretim Kanununa eklenen Geçici 78 inci maddesinde; “Yükseköğretim kurumlarında hazırlık dâhil bütün sınıflarda intibak, önlisans, lisans tamamlama, lisans, lisansüstü öğrenimi gören öğrencilerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar, kendi isteğiyle ilişkileri kesilenler dâhil, terör suçundan hüküm giyenler ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç, her ne sebeple olursa olsun ilişkisi kesilenler ile bir programı kazandıkları halde kayıt yaptırmayanlar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde ilişkilerinin kesildiği yükseköğretim kurumuna başvuruda bulunmaları şartıyla bu Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenimlerine başlayabilirler... Bu maddeden yararlanıp bir yükseköğretim kurumunda öğrenci statüsü kazananlar başvuruları halinde Anadolu Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi bünyesindeki açık öğretim önlisans veya lisans düzeyindeki eşdeğer bölümlere yatay geçiş yapabilirler. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir...”

6) 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun'un;

6.1) “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinin (b) bendinde; “İkinci Öğretim: Yükseköğretim kurumlarında normal örgün öğretimin bitimini takiben yapılan örgün öğretimi ... ifade eder.”

6.2) “Öğretim” başlıklı 5 inci maddesinde; “İkinci öğretim; öğretim süreleri, önlisans ve lisans düzeyinde sürdürülecek öğretimin esasları, devam, ara sınav sayısı, bunların başarı notuna katkısı, uygulama ve bütünleme şartları ve eğitim öğretimle ilgili diğer konularda normal örgün öğretimden hiçbir farklılık taşımaz.”

7) 24/04/2010 tarihli ve 27561 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Önlisans Ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasında Geçiş, Çift Anadal, Yan Dal İle Kurumlar Arası Kredi Transferi Yapılması Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin “Yükseköğretim kurumlarında eşzamanlı öğrenim görme” başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında; “Örgün öğretim yapan yükseköğretim kurumlarının birden fazla aynı düzeydeki programına öğrenci kaydı yapılamaz.”

8) 31/05/2018 tarihli Yükseköğretim Genel Kurulunda belirlenen Geçici 78. Maddenin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esasların 10 uncu maddesinde; “Halen ön lisans, lisans veya lisansüstü (tezsiz yüksek lisans hariç) programlara kayıtlı öğrenciler, aynı anda aynı seviyede başka bir örgün programda eğitime devam edemeyeceğinden, halen devam ettikleri örgün yükseköğretim programından kayıtlarını sildirmeleri kaydıyla daha önce kayıtlı olduğu veya kayıt hakkı kazandığı programa kayıt yaptırabileceklerdir.”

9) 10/02/2016 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu Toplantısında alınan ... sayılı kararda; “ ‘ÖSYS Kılavuzunda yer alan programlarda aynı seviyede iki örgün programa kayıt yaptırılmayacağı’, ‘örgün programlar ile açıköğretim programlarına kayıt yaptırılabilceği’, ‘örgün eğitimle uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilceği’ karar altına alınmış olup, kamu kurum ve kuruluşları ile kişilere verilen cevabi yazılarda söz konusu kararlar ayrı ayrı bildirildiğinden, söz konusu kararların bir bütün halinde düzenlenmesi hususu incelendi. Yapılan inceleme neticesinde; ÖSYS Kılavuzlarında yer alan yükseköğretim programlarında aynı anda aynı düzeyde örgün iki yükseköğretim programına kayıt yaptırılmayacağı ancak örgün eğitimle beraber açıköğretim ile uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilceğine karar verildi.”

10) 2018 Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) Kılavuzunun “Türkiye’deki Yükseköğretim Programlarına Kayıt Yaptıramayacak ve Eğitime Devam Edemeyecek Olanlar” başlıklı 10 uncu maddesinde; “Kılavuzlarda yer alan yükseköğretim programlarında aynı anda örgün iki ön lisans veya iki lisans programına kayıt yaptırılmayacağına ve eğitime devam edilemeyeceğine ilişkin Yükseköğretim Genel Kurul kararı uyarınca, durumları bu açıklamaya uyan adaylar halen kayıtlı oldukları yükseköğretim kurumundan ilişkilerini kesmedikleri takdirde yeni yerleştirildikleri yükseköğretim programına kayıt yaptıramazlar. Söz konusu kararlar öğrencilerin YKS tercih ve yerleştirmelerinde herhangi bir programa yerleştirilmesine engel değildir.”

Şeklinde düzenlemeler olduğu görülmüştür.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

11) Başvuranın iddia ve talepleri, idarelerin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, emsal kararlar ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvurunun reddi yönünde hazırlanan “Ret Kararı Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

12) Kurumumuza 06/01/2019 tarihinde yapılan başvuruda; 1/5/2018 tarihli ve 7143 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle Yükseköğretim Kanunu’na eklenen Geçici 78 inci maddeden yararlanarak hem Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak MYO, .. Bölümü, ... (İ. Ö.) Programına hem de Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, ... Bölümü, ... Programına kayıt yaptıran başvuranın, aynı anda iki ön lisans programına kayıt yaptıramamasına itirazı ve iki üniversitedeki kazanılmış öğrencilik haklarından vazgeçmek istememesi talebiyle Kurumumuza başvurduğu ve başvurusunda lisans-ön lisans programlarına aynı anda kayıt yapılabilirken aynı anda iki ön lisans programına kayıt yapılamamasının Anayasa’da yer alan eşitlik ilkesine aykırı olduğunu iddia ederek ve kayıt olduğu bir programın ikinci öğretim olduğunu da belirterek konunun yeniden düzenlenmesini talep ettiği anlaşılmıştır.

13) Somut olaya bakıldığında; 1/5/2018 tarihli ve 7143 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle Yükseköğretim Kanunu’na eklenen Geçici 78 inci maddeye dayanarak başvuranın, başvurularına istinaden Zonguldak Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulunun 19/09/2018 tarihli ve 2018/29 toplantı sayılı kararıyla Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak MYO, ... Bölümü, ... (İ. Ö.) ön lisans programında kaydının açıldığı, 09/10/2018 tarihinde ise Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, ... Bölümü, ... (Birinci Öğretim) ön lisans programına kaydının yapıldığı, 17/12/2018 tarihinde Hacettepe Üniversitesinden aldığı bir telefon ile “iki üniversitede kaydının bulunduğu, ancak öğrenciliğinin devamı için birinin kaydının silinmesi gerektiğinin” bildirildiği, bunun üzerine 18/12/2018 tarihinde YÖK Başkanlığına dilekçe verdiği ve bu dilekçesine ilişkin verilen 25/12/2018 tarihli cevap üzerine Kurumumuza başvurduğu, bu arada 05/02/2019 tarihinde Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına verdiği dilekçesi ile Kurumumuza yapmış olduğu başvurusunu belirterek geçici olarak kaydının silinmesini talep ettiği ve Zonguldak Meslek Yüksekokulu Yönetim Kurulunun 05/02/2019 tarihli ve .../... toplantı sayılı kararıyla ilişığının kesildiği anlaşılmıştır.

14) Konuyla ilgili mevzuata bakıldığında; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na göre Yükseköğretim Kurulunun görevleri arasında öğrencilerin seçilmesi ve kabul edilmesi ile ilgili esasları tespit etmenin ve yükseköğretim kurumlarına girişte imkân ve fırsat eşitliği sağlayacak önlemleri almanın sayıldığı, örgün öğretim yapan yükseköğretim kurumlarının birden fazla aynı düzeydeki programına öğrenci kaydı yapılamayacağına yukarıda 7 nolu paragrafta yer verilen Yönetmelik’te belirlendiği, yine başvuru konusuyla ilgili olarak Yükseköğretim Kanununa eklenen geçici 78 inci maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde de Yükseköğretim Kurulunun yetkilendirildiği ve bu hükümlere dayanılarak 10/02/2016 tarihli Yükseköğretim Yürütme Kurulu kararıyla “ÖSYS Kılavuzlarında yer alan

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinadağı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

yükseköğretim programlarında aynı anda aynı düzeyde örgün iki yükseköğretim programına kayıt yaptırılmayacağı ancak örgün eğitimle beraber açıköğretim ile uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilmesinin” belirlendiği ve bu kararın Geçici 78 inci Maddenin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslarda da temel alındığı görülmüştür.

15) Konuyla ilgili uygulamalara bakıldığında;

15.1) Danıştay 8. Dairesinin 25/11/2005 tarihli ve E: 2005/2428 K: 2005/4822 sayılı kararında; “Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı Cumhuriyet Tarihi Bilim Dalında tezli yüksek lisans öğrenimi yapmakta olan davacının, aynı zamanda Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tezsiz yüksek lisans programına kayıtlı olması nedeniyle Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsündeki yüksek lisans öğrenci kaydının silinmesine ilişkin açılan davada; konuyla ilgili yasal düzenlemelerde, bu durumda olan öğrencilerin kayıtlarının silineceği yolunda açık bir kural bulunmadığı, tesis edilen kayıt silme işleminin yasal ve hukuksal dayanağının olmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle dava konusu işlemi iptal eden İstanbul 2. İdare Mahkemesinin 31.01.2005 gün ve E:2004/90, K:2005/158 sayılı kararının; işlemin yasal düzenlemelere uygun olduğu öne sürülerek, 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir...

Uyuşmazlık; Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı Cumhuriyet Tarihi Bilim Dalında tezli yüksek lisans öğrenimi yapmakta olan davacının, aynı zamanda Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tezsiz yüksek lisans programına kayıtlı olması nedeniyle Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsündeki yüksek lisans öğrenci kaydının silinmesi işleminden doğmuştur...

Davacının yüksek lisans programından ilişkisinin kesilmesine ilişkin dava konusu işlemin dayanağı olan ve Üniversite Rektörlüklerine dağıtılan Yükseköğretim Yürütme Kurulunun 26.09.2003 günlü toplantısında, Enstitüler bünyesinde yürütülen tezli, tezsiz, ikinci öğretim yüksek lisans programları ile ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programlarına kayıt yaptırmaya hak kazanan öğrencilerin, aynı anda bir başka yüksek lisans programına kayıt yaptıramayacakları, aynı anda, iki yüksek lisans programında öğrenim görülmesinin uygun olmayacağına karar verildiği, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 6.10.2003 günlü yazıları ile üniversitelerde aynı anda iki ayrı yerde lisansüstü eğitim yaptırılmaması Rektörlüklerden istenmiş, bu yazı üzerine de davacıya yazılan yazı ile kendisinin Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünde de yüksek lisans yaptığının öğrenildiği, aynı anda iki yerde birden yüksek lisans yapamayacağı, 15 gün içinde hangi programa devam edeceğini Enstitüye bildirmezse kaydının silineceğinin davacıya bildirildiği, cevap vermemesi üzerine de Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yüksek Lisans Programındaki kaydı davaya konu işlemle silinmiştir.

Görüldüğü gibi, uyuşmazlığın çözümünde dava konusu işlemin dayanağı olan Yükseköğretim Yürütme Kurulu kararının hukuka uygunluğunun tespiti önem taşımaktadır. Yasal tanımı gereği eğitim-öğretim ve araştırma yapmayı amaçlayan davacının aynı anda iki ayrı yüksek lisans yapmasına engel olunmasına yönelik Yükseköğretim Yürütme Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Bu durumda, yukarıda hukuka uygunluğu tespit edilen Yükseköğretim Yürütme Kurulu kararının uygulanmasına yönelik ve belirtilen amaçla tesis edilen dava konusu ilişik kesme işleminde de hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Öte yandan, 2547 sayılı Yasanın 7. maddesi ile, Yükseköğretim Kurumlarının 2547 sayılı Yasayla belirlenen amaç, hedef ve ilkeler doğrultusunda kurulması, geliştirilmesi, eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve yükseköğretim alanlarının ihtiyaç duyduğu öğretim elemanlarının, bilim uzmanlarının yurt içinde ve yurt dışında yetiştirilmesi için kısa ve uzun vadeli planlar hazırlamak, Üniversitelere tahsis edilen kaynakların, bu plan ve programlar çerçevesinde etkili bir biçimde kullanılmasını gözetim ve denetim altında bulundurmak, yükseköğretim kurumları arasında bu Yasada belirlenen amaç, ilke ve hedefler doğrultusunda birleştirici, bütünleştirici, sürekli, ahenkli ve geliştirici işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli kılınan Yükseköğretim Kurulunun bu görevleri de dikkate alındığında, dava konusu işlemi iptal eden temyize konu Mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir...”;

15.2) Kurumumuz tarafından, “aynı anda iki lisans programına kayıt hakkı tanınması talebi” konulu, .../... şikâyet numaralı başvuru için verilen 03/04/2016 tarihli Ret Kararında; “... Devletin mevcut yükseköğretim kurumlarının, toplumun genelinde var olan talebi karşılayamayacak düzeyde olduğu açıktır. Bu nedenle; tüm önemine rağmen eğitim hakkı mutlak ve sınırsız bir hak olmayıp niteliği gereği bir takım kısıtlama ve düzenlemelere tabi tutulabilir. Bu doğrultuda, YÖK şikâyetine konu olan ... 22/09/2011 tarihli Genel Kurul Kararını alarak düzenleyici bir işlem yapma yoluna gitmiştir. Genel Kurul Kararı ile YÖK; yükseköğretim kurumlarında örgün, uzaktan eğitim ve açıköğretim programlarında aynı anda lisans ve önlisans eğitimine devam edilebileceğine, ancak aynı anda iki önlisans veya iki lisans programında (örgün, uzaktan eğitim ve açıköğretim programlarının kontenjan sınırlaması olan) eğitim devam edilemeyeceğine, kontenjan sınırlaması olmayan önlisans veya lisans programlarına devam edilebileceğine karar vermiştir. Söz konusu uygulama ile kişilerin ikinci bir lisans eğitimi almalarının idarece engellenmediği ancak yükseköğretim kurumlarında kontenjan sınırlaması söz konusu olduğunda aynı anda aynı düzeyde iki eğitim programına devam edilemeyeceği hususu düzenlenmiştir...

Aksi bir uygulama ile; idarece kişilerin aynı anda kontenjan sınırlaması olan iki ya da daha fazla lisans/önlisans programına kayıt olmalarının önü açılsaydı, böyle bir durumda sınırlı sayıdaki kontenjanın aynı kişiler tarafından doldurulması ve bir kesimin iki ya da daha fazla lisans programından mezun olurken, diğerlerinin herhangi bir lisans programına yerleşememesine neden olacaktı ki böylesi bir uygulama eğitime erişimde fırsat eşitliği ilkesine ters düşecekti...

Ayrıca gerek ... ÖSYM Kılavuzunda, gerekse ... şikâyetçinin girdiği Dikey Geçiş Sınavına ilişkin Kılavuzda “bir öğrencinin, aynı öğretim yılında, birden fazla yükseköğretim kurumunda (açık öğretim programları hariç) kayıtlı öğrenci olarak öğrenimini sürdürmesi mümkün değildir” açıklaması bulunmasına ve şikâyetçinin bu durumu bilerek sınava girmesine rağmen sınavı kazandıktan sonra böyle bir talepte bulunması Medeni Kanun’un 2’nci ve 3 üncü maddesinde bahsedilen dürüstlük ve iyiniyet kurallarına da uygun düşmemektedir.

... şikâyet başvurusunun girdiği 2015 yılı DGS sınavına ilişkin kılavuzda aynı anda aynı nitelikte bir programa kayıt yaptırılmayacağı hususunun açıklandığı, şikâyetçinin bu durumu bilerek sınava girdiği ayrıca 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’na göre eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, üniversitelere tahsis edilen kaynakların plan ve programlar

çerçevesinde etkili bir biçimde kullanılması, yükseköğretim kurumları arasında birleştirici, bütünleştirici, sürekli, ahenkli ve geliştirici işbirliği ve koordinasyonu sağlanmasıyla görevli kılınan YÖK'ün mevcut veriler ve istatistiki bilgiler vasıtasıyla eğitimden herkesin eşit ve adil yararlanması için bir politikayı planladığı, belirlenen bu politika sonucu alınan Genel Kurul Kararının takdir hakkına uygun kullanıldığı, kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olduğu, YÖK'ün Genel Kurul Kararı doğrultusunda şikayetçinin talebinin Gümüşhane Üniversitesi Rektörlüğü tarafından reddedilmesi ve YÖK tarafından şikayetçinin talebinin reddedilmesi işlemlerinde herhangi bir hukuka aykırılık tespit edilemediği anlaşıldığından şikayetin reddine karar vermek gerekmiştir.”

Şeklinde emsal kararlar olduğu tespit edilmiştir.

16) Başvuranın iddiaları, konuyla ilgili mevzuat ve emsal kararlar birlikte değerlendirildiğinde;

16.1) Başta Anayasamızda yer alan, devletin sosyal ve ekonomik alanlarda belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getireceği hükmü, diğer yandan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla yüksek eğitimden herkesin eşit ve adil yararlanması için gerekli önlemleri alma görevinin ve ayrıca söz konusu geçici 78 inci maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi yetkisinin Yükseköğretim Kuruluna verildiği; bu çerçevede, başvuruya konu “yükseköğretim programlarında aynı anda aynı düzeyde örgün iki yükseköğretim programına kayıt yaptırılmayacağı” kararının alındığı ve söz konusu kararın takdir hakkına uygun kullanıldığı, kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırılık olmadığı, söz konusu geçici maddenin uygulanmasına yönelik usul ve esaslarda da bu karara yer verildiği ve hem Üniversitelere gönderilen yazılar hem de ÖSYS Kılavuzları aracılığıyla duyurulduğu;

16.2) Diğer yandan başvuranın lisans-ön lisans programlarına aynı anda kayıt yapılabilirken aynı anda iki ön lisans programına kayıt yapılamamasının Anayasa'da yer alan eşitlik ilkesine aykırı olduğu iddiası değerlendirildiğinde, burada aranması gerekenin mutlak eşitlik olmayıp nispi eşitlik olduğu, özdeş durumda olanlar arasında eşitliğin aranacağı, yani aynı anda iki örgün ön lisans programına kayıt yaptırmak isteyenler açısından farklı bir uygulamanın olup olmadığına bakılmasının gerektiği, bu hususta kuralın çok açık olduğu ve somut olayda olduğu gibi üniversitelerin YÖKSİS'te yaptıkları sorgulamalar çerçevesinde böylesi durumları tespit ederek kişileri uyardıkları;

16.3) Başvuranın vurguladığı bir diğer husus olarak, başvuranın kaydını yaptırdığı bir programın ikinci öğretim olması ve örgün eğitimle beraber açıköğretim ile uzaktan öğretim programlarına kayıt yaptırılabilmesinden hareketle aynı hakkın ikinci öğretime neden verilmediği sorusuna bakıldığında, yukarıda 6 nolu paragrafta yer verildiği üzere mevzuatımızda ikinci öğretimin de örgün öğretimin bir parçası olarak tanımlandığı anlaşılmış;

16.4) Sonuç olarak; başvuranın talebinin yerinde olmadığı, YÖK'ün “yükseköğretim programlarında aynı anda aynı düzeyde örgün iki yükseköğretim programına kayıt yaptırılmayacağı” kararı ile başvuranın öğrenci affı sonrası kaydını yaptırdığı Hacettepe ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversiteleri tarafından bu kararın uygulanmasında hukuka ve hakkaniyete aykırılık olmadığı kanaatine varılmıştır.

B. İYİ YÖNETİM İLKELERİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

17) İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi yönetim ilkeleri” başlıklı 6’ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; YÖK Başkanlığı tarafından başvurana verilen gerekçeli cevapta hangi sürede hangi mercilere başvurulabileceğinin gösterilmediği, böylelikle “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uyulmadığı, idarenin bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

18) 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden arta kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup Zonguldak ve Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle;

BAŞVURUNUN REDDİNE;

Kararın başvurana ile YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE ve ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi